

EST 19 911 0.171

N. Y. PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA.
P. O. BOX 2231
NEW YORK, NY 10017

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

NO. 14

New York, N. Y. 10001, 1973 m. liepos-July 27 d.

66 METAI

LINDSAY SIGNS CAPTIVE NATIONS WEEK

On July 17th, Captive Nations Week was proclaimed in New York City.

John V. Lindsay, Mayor of New York, signed the Captive Nations Week proclamation in the Blue Room of the City Hall in the presence of some 100 representatives of the captive nations.

After the Mayor signed his Proclamation designating July 15-21, 1973, as Captive Nations Week, speeches of appreciation and comments were made by (seated, 1. to r.): Dr. Ivan Docheff, Executive Vice Chairman, and Judge Matthew J. Troy, Chairman, of the Captive Nations Week Committee of New York, and Vaclovas Sidzikauskas, Acting Chairman of the Assembly of Captive European Nations (ACEN).

Standing behind Mayor Lindsay during the ceremony at City Hall are Dr. Marija Žukauskas and Birutė Radzivanas (in Lithuanian costumes) and representatives of thirty Captive Nations.

President Richard M. Nixon, Governor Nelson D. Rockefeller of New York, and many other Governors and Mayors issued similar Proclamations decrying the fate of oppressed peoples behind the Iron and Bamboo Curtains.

Photo by Charles Binkins

Lithuanians on this Captive Nations Week Committee were Msgr. John Balkūnas, P. N., and Commander Vincent Aboyas, Catholic War Veterans - Vice Presidents; Nastutė Umbrasas; Petras Ažuolas, representing the Lithuanian American Council of New York; Helen V. Kulber, Public Relations Director of SLA 5th District and representing the Knights of Lithuania.
H. V. K.

REDEDICATION TO LIBERTY

(Below is the full text of President Richard M. Nixon's proclamation designating the week beginning July 15, 1973, as Captive Nations Week. The Presidential proclamation was issued Saturday, July 14, 1973).

As a nation we seek no imposition of our beliefs. But as human beings, we must always keep alive the hope that our great heritage of freedom will one day be enjoyed throughout the world.

As we make progress toward world peace and security, let us continue to show our sympathies for others who aspire to liberty and self-determination. In support of this sentiment, the Eighty-Sixth Congress on July 17, 1959, by a joint resolution, authorized and requested the President to proclaim the third week in July in each year as Captive Nations Week.

NOW, THEREFORE, I, RICHARD NIXON, President of the United States of America, do hereby designate the week beginning July 15, 1973, as Captive Nations Week.

I call upon the people of the United States to observe this week with appropriate ceremonies and activities, and I urge rededication to the high purpose of individual liberty for all men.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this thirteenth day of July, in the year of our Lord nineteen hundred seventy-three, and of the Independence of the United States of America the one hundred ninety-eighth.

RICHARD NIXON

SLA ORGANIZATORIAM

SLA Vajaus Komisija patikrino naujems nariams irrašyti vyksmą nuo šių metų pradžios iki liepos 14 d. Buvo pastebėta, kad SLA vaikų terminuotos apdraudos skyriuje atsiranda didelė spraga. Taip neturėtų būti, nes reta fraternalinė draugija siūlo vaikams, iki 16 metų amžiaus, \$1,000 terminuotą apdraudą tik už \$3.00 metams. Pigesnės ir saugesnės vaikų gyvybės apsaugos negali būti!

SLA terminuota apdrauda turėtų būti patraukli mūsų narių vaikams bei anūkam, lietuviams skautams-skautėms, tautinių šokių grupėms ir lituanistinių mokyklų mokiniams. Vis dėlto mūsų organizacijos ateitis yra jaunimas. Tad laikas jį dabar įorganizuoti.

Užtat, SLA Vajaus Komisija nustato sau siekį: iki 1973 metų gruodžio 31 d. irrašyti 500 vaikų į SLA terminuotos apdraudos skyrių. Visi Kuopų veikėjai, organizatoriai ir pavieniai nariai kviečiami į talką. SLA Vajaus Komisija organizatoriams siūlo sekančius atlyginimus už vaikų irrašymą į tridolerinį (\$3.00) terminuotos apdraudos skyrių.

Pradedant 1973 m. rugpiūčio 1 d. ir baigiant 1973 m. gruodžio 31 d. organizatorius gauna PILNĄ pirmųjų metų duoklių sumą, t. y. \$3.00, už kiekvieną vaiką iki 16 metų amžiaus, kurį irrašo į terminuotos apdraudos skyrių. PASTABA: Vaikams terminuotos apdraudos suma negali būti didesnė, kaip \$2,000.00.

Šalia tokio atlyginimo, organizatorius, kuris įdeda nepaprastas pastangas, dar gali laimėti papildomą dovaną-prizą, būtent:

- Už 25 vaikų irrašymą dar gauna \$25.00 prizą;
- Už 50 vaikų irrašymą dar gauna \$50.00 prizą;
- Už 100 vaikų irrašymą dar gauna \$100.00 prizą.

Atlyginimai bei prizai bus išmokėti po naujų metų, gavus iš visų irrašytų aplikantų pirmųjų metų mokesčius.

Prašykite, aplikacijų blankų prisiųsime.

SLA VAJAUS KOMISIJA:

- P. P. Dargis, Prezidentas
- A. Čaplikas, Viceprezidentas
- A. Budreckis, Sekretorius

Tėvynė

AMERICAN LITHUANIAN ALLIANCE
OF NEW YORK
MISIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANIZACIJA

PUBLISHED SEMI-MONTHLY EXCEPT AUGUST
by the Lithuanian Alliance of America

Algirdas Budreckis, Managing Editor

Yearly Subscription Rates:

In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

307 WEST 30th STREET, NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 18, 1910, at the Post Office
at New York, N. Y., under the Act of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti nevēliau,
kaip prieš savaitę, laikraščio numeriui išeinant.

Keičiant adresą būtina pranešti senasis adresas. Uz skelbimų turinį
redakcija neatsako.

SLA Prezidento Povilo Dargio kalba Hamilton, Ont. liepos 22, pagerbiant pasiaukojusius tėvynėi

Mielieji Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariai, broliai ir seserys lietuviai:

Kaip SLA prezidentas, stengiuosi kuo artimiausiai bendradarbiauti su SLA visomis Apskritimis, Kuopomis, dalyvauti jų veikloje ir palaikyti ryšius su visais SLA nariais.

Šiomis dienomis paminėjome Dariaus-Girėno New York-Kaunas skridimo 40 m. sukaktį. Beminėdami šiuos mūsų didvyrius, prisimename ir žuvusiuosius bei kenčiančiuosius visus lietuvius už lietuviybę, už Lietuvos laisvę. Prisimename ir Simą Kudirką, norėjusį pabėgti į laisvę ir ypač tuos senuosius mūsų veikėjus kovojusius už lietuviybę, kurių daugelis buvo ir tebėra SLA nariai. Šia proga mes juos visus prisimename ir tinkamai pagerbiame.

Atvykau pas Jus į Hamilton, Ontario, į SLA 72-osios Kuopos parengimą-Gegužinę, kuri yra specialiai surengta Romo Kalantos tragediją prisiminti ir tinkamai paminėti.

Štai suėjo lygiai metai po nepaprasto momento, po jaunuolio Romo Kalantos susideginimo Kaune. . . . 1972 metais gegužės 14 dieną-sekmadienį-apie vidurdienį, Kaune 20 metų amžiaus fabriko darbininkas ir vakarinių kursų studentas Romas Kalanta, atvykęs į miesto sodą prieš muzikinį teatrą, apsipylė benzinu ir mirtinai susidegino! Jo paskutiniai tarti žodžiai tuoj nuskambėjo per visą Kauną. Tie žodžiai pasiekė ir tolimiausius Lietuvos, o dar vėliau ir viso pasaulio kampus: laisvės! Lietuvai laisvės!

Į šį tragiškai dramatišką įvykį atsiliepė ir Kauno jaunuomenė.

Gegužės 18 dieną, laike Kalantos laidotuvių, kuriose dalyvavo tūkstančiai lietuvių, daugiausia jaunuolių, kilo demonstracija, iš kurios sklido drąsūs garsai: laisvės, Lietuvai laisvės!

Milicijai pradėjus demonstraciją malšinti, minia nenusileido, nenutilo. Kilo didelės riaušės, buvo iššaukti rusų parašutinininkų daliniai, kurie demonstruojančiuosius jaunuolius kruvinai mušdami - pagaliau numalšino. . . . To pasėkoje suimta daug, daug gerų lietuvių. . .

. Romos Kalantos pasiaukojimas ir pastangos atkreipti pasaulio dėmesį į sunkią Lietuvos būklę ir drąsą jaunuolių manifestacija visiems įrodo, kad laisvės idėja Lietuvoje tebėra gyva. . . . jaunųjų lietuvių, gimusių ir augusių jau prie sovietinės santvarkos, didvyriškumas ir karšta tėvynės meilė tvirtina tai, ką daktaras Vincas Kudirka anais laikais įrašė į tautos himno pirmuosius žodžius: "Lietuva. . . tu didvyrių žemė".

Romo Kalantos žygis mums visiems pademonstravo, kad ir šių dienų Lietuvos jaunimas ryžtasi aukotis už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Jo skausmingas pasiaukojimo būdas mus turėtų taip pat ir liūdnai nutiekti: jo kraštutiniškas elgesys pažymi iki kokio laipsnio lietuviai nekenčia sovietinio jungo, iki kokio laipsnio net jaunuoliai neperneša žmogų žeminančios santvarkos! . . .

Fizikos mokslas aiškina: kiekvienas veiksmas susilaukia atitinkančio atoveiksmio, reiškia, į kiekvieną akciją atsiliepia lygi reakcija.

Žiūrint į Romo Kalantos desperatišką elgesį Lietuvos būklę išgarsinti indiferentiškajam pasauliui, galima įsivaizduoti, koks tas sovietų režimas turi būti, jei jaunieji žmonės imasi net tokių priemonių prieš jį kovoti!

Gaila to jaunuolio, bet dvigubai gaila, kad mes, laisvėje gyvenantieji lietuviai, negalime Lietuvai palengvinti naštos. . . . negalime Sovietų priversti iš kalėjimų paleisti ar iš Sibiro tremties grąžinti tų jaunuolių, kurie pernai, Kalantos pasiaukojimo įkvėpti, Kaune sukėlė protesto demonstracijas. Mums sąlygos nepalankios.

Bet Kalantos pasiaukojimas turi prasmės. . . . Lietuvos liaudis savo didvyrių neužmiršta: ji semia stiprybę iš jų pavyzdžių. . . . Žino-

TEŠIANT SLA 85 M. SUKAKTUVINĮ VAJŲ: ORGANIZATORIAMS NAUJOS LENGVATOS

SLA 85 metų sukakties vajeus metu negalima pamiršti jaunimo - Susivienijimo ateities. Norėdami užtikrinti savo Kuopų ir, bendrai, organizacijos ateitį, būtina skirkime daugiau dėmesio mūsų jaunimui. Iki šių metų gruodžio pabaigos į SLA įrašykime dar bent 500 jaunuolių!!!

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje vaikams ir jaunuoliams iki 16 metų amžiaus siūlo \$1,000 apdraudą tik už \$3,00 metams arba 30 ct. mėnesiui. Tai yra nebrangi ir vaikams prieinama apdrauda. Beveik kiekvienas organizatorius, apskričių ir Kuopų veikėjas, taip pat kiekvienas SLA narys turi vaikų ir anūkių, kuriuos jis galėtų įrašyti į SLA terminuotos apdraudos skyrių. Be to, juk galima apsaugoti ir apdrausti lietuvius skautus, lituanistinių mokyklų mokinius ir tautinių šokių grupes terminuota apdrauda. Visoms toms organizacijoms SLA juk yra gelbėjęs ir gelbsti.

Įrašant jaunimą į terminuotosios apdraudos skyrių, pradedant 1973 m. rugpjūčio-August 1 d., baigiant 1973 m. gruodžio 31 d., SLA organizatoriai dar gali gauti ypatingą atlyginimą. Už įrašymą į terminuotosios apdraudos skyrių organizatoriui sumokami pirmųjų metų duoklių įmokėjimai. Taip pat organizatoriams, šalia atlyginimo, siūlome specialias premijas už vaikų terminuotos apdraudos padidinimą. Būtent:

Už 25 naujus narius terminuotos apdraudos skyriuje. . . . \$25,00 prizas;

Už 50 naujų vaikų terminuotos apdraudos skyriuje. . . \$50,00 prizas;

Už 100 naujų narių vaikų terminuotos apdraudos skyriuje. . . \$100 prizas.

PASTABOS: Vaikams terminuotos apdraudos suma negali būti didesnė \$2,000,00. Jokių nuolaidų aplikantams nesiūlome už įstojamą į vaikų terminuotosios apdraudos skyrių. SLA VAJAUS KOMISIJA

ma, eiti Kalantos pėdomis ir visiems save sunaikinti: - būtų beviltiškas veiksmas. Lietuvių tautai juk reikia gyvų patriotų, kurie, valandai išmušus, galėtų tinkamai stoti į tankias gretas ir atkovoti Lietuvai nepriklausomybę.

Tokiam eventualumui reikia pasiruošimo. . . . todėl mes negalime likti palaida minia, bet privalome tapti ir išsilaikyti stipriai organizuota visuomenė. Tik susibūrę ir stipriai susiorganizavę, neatsižvelgdami į politinius ir ideologinius savitarpio skirtumus, bebūsime pajėgūs vesti kovą už mūsų tautos teises ir nepriklausomybės atstatymą!

Tokiame patriotiniame judėjime dalyvauja Susivienijimas Lietuvių Amerikoje savo darbais ir lėšomis. . . . Daugelis Jūsų esate girdėję, kad SLA yra apdraudos organizacija. Tai tėra tik dalinis Susivienijimo apibūdinimas. Savo tikslais ir paskirtimi SLA yra lyg dvilypis organizmas: nariams atlieka medžiaginių patarnavimą, bet kartu visuomenėje reiškiasi kultūriškai.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje veiklos pagrindas - broliškumas. Šis broliškumas išreiškiamas ne vien gražiais žodžiais, bet ir kilniais darbais, teikiant pagalbą artimui ir savo tautai. Mūsų Susivienijimas išreiškia savo lietuviškąjį broliškumą, užjausdamas ir šelpdamas į vargą ar į nelaimę patekusiuosius lietuvius.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje istorijoje yra daug gražių pavyzdžių, kaip SLA nariai suskubo paguosti ir padėti katastrofoje žuvusių angliakasių ar liejyklininkų našles ir vaikučius, kaip teikdavo medžiaginę pagalbą 1905-ųjų metų revoliucijos aukoms - lietuvių veikėjams, caro žandarų suimtiems ir kalintiems lietuviams.

. . . . Susivienijimas ir jo Kuopos bei pavieniai nariai nesigailėjo aukų atsikūrusiai Lietuvai. . . . Lietuvai netekus savo nepriklausomybės, ir tada Lietuva nebuvo Susivienijimo užmiršta. Buvo tuoj atgaivintas, SLA emigrantų fondas, sušelpė antrojo pasaulio karo pabėgėliai-tremtiniai Vokietijos, Austrijos, Italijos, Prancūzijos D. P. stovyklose.

Susivienijimas daug prisidėjo praversti JAV kongrese palankiam imigracijos įstatymui, kuriuo suteikta pirmenybė Pabaltijo valstybių piliėčiams - išvietintiesiems asmenims (displaced persons) atvykti į Ameriką.

Neapsiriksiu pasakęs, jog Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir jo Kuopos lietuviškiems tautiniams, kultūriniais bei politiniams reikalams yra išleidęs šimtus tūkstančių dolerių, na, o apdraudomis savo nariams yra išmokėjęs virš dešimties milijonų dolerių sumas.

Šia proga pakaktų prisiminti tik vieną nesėdantį epizodą, kaip broliškumo pavyzdį. 1972 metais birželio mėnesio antroje pusėje, nepaprasti viesulai - uraganas nusiaubė pietinę New Yorko valstiją ir siautė pro Pennsylvania valstiją. Ypač skaudžiai paliestas Pennsylvania Wyoming klonis, kuriame potvyniai sunaikino daugelį namų ir sodybų. Daug Wyoming klonio lietuvių neteko savo pastogių, įsigytų sunkiu darbu ir taupymu. Daug lietuvių liko be namų, be asmeninio turto.

Apie šią tragediją mes sužinojome, posėdžiaudami saulėtame Miami Beach, Floridoje laike jubiliejinio Susivienijimo seimo. Nepaisant jubiliejaus, linksmybių nuotaikos ir balių, kurie lydi tokius sukaktuvinis seimus, visi SLA seimo delegatai užjautė nukentėjusius brolius-seses Pennsylvaniajoje. Daug delegatų braukė ašaras, kai gyvi uragano liudininkai pranešė apie milžiniškus audrų nuostolius. Seimas priėmė užuojautos rezoliucijas. Bet tik tuo nesitenkino. Vien užuojautom nepaguosė žmonių, kurie liko be pastogės ir be turto. Reikėjo padaryti ką nors konkretnio. . . . SLA Pildomoji Taryba, nieko nelaukdama, tada

(Pabaiga 3 pusl.)

Tėvynė, 1973 m. liepos 27

SLA PREZ. P. P. DARGIO KALBA

(Tąsa iš 2 puslapio)

tuoj kreipėsi į JAV federalines įstaigas, kurios tokiomis baisiomis tragedijomis privalo ir pajėgia pasirūpinti.

Su pasididžiavimu galime pareikšti, kad SLA įsijungimas į fraternalistų akciją už nukentėjusius turėjo gražių rezultatų: JAV valdžios įstaigos nusiabtomis apylinkėms paskyrė dideles sumas pinigų apylinkėms nuo potvynių apvalyti ir jas atstatyti. . . . Nors nebuvo įmanoma grąžinti to, kas per ilgus metus sukaupta ir branginama, vis dėlto SLA Pildomoji Taryba, norėdama sukonkretinti savo užuojautą ir pagalbą, savo 1972 metų, lapkričio mėnesio suvažiavime nutarė nukentėjusiems nuo potvynio nariams iš SLA išdo sumokėti jų vienerių metų apdraudos duokles! . . .

Kodėl šį įvykį primenu? Todėl, kad noriu parodyti, jog Susivienijimas yra organizacija, kuri turi didelį potencialą visose srityse dirbti lietuvių naudai. Tokie labdarybės žestai yra mūsų Susivienijimo atestatai. Tokie broliškumo reiškiniai puikliausiai atsako į klausimus ar abejones, ar verta prie Susivienijimo priklausyti. . . . Aišku, tai įrodo, kad verta ir net reikia priklausyti! . . .

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje milijonai kapitalo yra pačių narių sudėtas turtas. Jis yra narių pagrindinis lobynas! Susivienijimo laimėjimai ir jo atsiekimai - yra visų laisvųjų lietuvių - ypač SLA narių - laimėjimai. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje ekonominiai kultūriniai, patriotiniai ir labdarybės žygiai ir darbai yra visų mūsų narių nuopelnas. . . .

Prieš akis visiems SLA nariams stovi vis nauji, vis dideli darbai. Nuo mūsų pačių pareina organizacijos stiprybė, gerovė ir jos ateitis. Tad, minint jaunuolio Romo Kalantos pasilaukimo tėvynei sukaktį, mums, SLA nariams tenka pareikšti, kad visais galimais būdais Susivienijimas dar stipriau prisidės prie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, patį būdamas didesnis ir stipresnis.

. . . . Ateities Lietuvai reikės visokeriopos paramos, o naudingiausią paramą tegalės suteikti laisvojo pasaulio lietuvių pajėgios finansinės įstaigos. Galiausiai, ir čia, Šiaurės Amerikoje, reikia stiprios materialinės bazės, jei norime palaikyti kultūrinę, patriotinę veiklą pilnoj aukštumoje.

Baigdamas, gerbiamesiems noriu priminti, jog mūsų brolių ir sesučių akys Lietuvoje yra atkreiptos į mus ir į mūsų demokratinį pasaulį. Jie laukia mūsų užtarimo ir visokeriopos pagalbos. . . . Mes gi, gyvenantieji šiame laisvės krašte, esame jų viltis ir jų gyvasis balsas. . . . Todėl mes nepailsdami privalome kalbėti ir pasauliui skelbti apie mūsų brolių priespaudą ir vargus.

Kova už Lietuvos išlaisvinimą gali būti sunki ir ilga, todėl kartoju, jog tik būdami gerai organizuoti, ir tik visi bendrai dirbdami, mes tegalėsime to atsiekti.

Mūsų pusėje yra teisė ir teisybė, tad su drąsa ir narsumu visi vieninai eikime Lietuvos keliu! Vardantos Lietuvos vienybė tezydi! . . .

Onos Ivaškienės vadovaujamoji Tautinių šokių grupė

S. L. A. 58-ASIS SEIMAS
1974 M. LIEPOS-JULY 1-2-3-4
BOSTON, MASS.

Prieš šių metų atostogas pagalvokite ir apie sekančių metų atostogas, kurias suderinkite su savo veikimo planais, o tai reiškia ir su Boston, Mass. įvyksiančiuoju SLA jau 58-uoju Seimu.

Seimui numatoma skirti keturias dienas. Boston ir visa Mass., taip pat kaimyninės New Hampshire ir Maine valstijos yra Amerikos ir pasaulio vasaros atostogoms idealios vietovės. Bostono kaimynystėje Cape Cod pramintas vasaros šaldytuvu (vėsintuvu): salos, salelės, šimtai mylių pajūriai. Daug lietuvių jau turi ten ir vasarotojams namų-viešbučių.

Visu tuo pasinaudoti bus galima tik pasiruošiant iš anksto. O iš anksto pasiruošti galėsite pradėję planuoti šių metų atostogas.

SLA Pildomoji Taryba posėdžiaudama Bostone surinko daug žinių, o viceprezidento Aleksandro Chapliko rūpesčiu jau Tėvynės redakcija gavo ir gražių apie Bostoną paveikslų.

nariai ir žurnalistai, buvo pergabenti į viešbutį Marsky ir kiekvienas patalpintas į atskirą kambarį. Jie visi turėjo atiduoti savo diržus ir batų raiščius.

Kai Continental viešbutyje sulai tasis estas Pleer keltuvu buvo lydima žemyn, į tą patį keltą įėjo JAV sekretorius W. Rogers ir Kanados užsienio reikalų ministras Sharp. Sulaikytasis abu ekscelecencijas paklausė, kodėl pabaltiečiai areštuojami ir prašė jų pagalbos. Abu ministrai pažadėjo pagalbą ir ją ištesėjo - kitą dieną, liepos 6, sulaikytieji paleisti.

Į klausimą, kodėl pabaltiečiai buvo sulaikyti, į tai oficialiai atsakyta - "Dėl konferencijos rimties ir bendros ramybės".

Apie informacinės literatūros platinimą ir pabaltiečių areštus plačiai liepos 5 d. informavo UPI agentūra. Trumpos žinios buvo liepos 6 d. The New York Times, Daily News, rašė Švedijos laikraščiai ir daug Amerikos spaudos organų.

VLIKo Valdyba sako, kad delegacija su dr. J. Valiūnu priešaky kaštavusi \$8,000.

RUGPIŪČIO-AUGUST MĖN.
TĖVYNĖ NEIŠEIS, KAIP
KASMET. SEKANTI LAIDA
IŠEIS RUGSĖJO-SEPT. M.

So. Boston, Mass.

Seniausia, lietuvių radio programa Naujojoje Anglijoje, žengianti jau į 40-uosius metus, 39 metų sukaktuvių proga rengia metinį pikniką sekmadienį, rugpiūčio-August 12-tą gražiam lietuviškam populiariam Romuvos Parke, Brockton, Mass.

Programa prasidės 4 v. p. p. Dalyvaus Lietuvių Tautinių šokėjų studentų grupė, vadovaujanti Onai Ivaškienėi. Svečių šokėjų šiemet bus net iš Pietų Amerikos: Kolumbijos Tautiniams šokėjams vadovaus Jose Bedoya.

Bus metinis gražuolės "Miss Lithuania of N. E." rinkimas. Kaip ir kasmet, bus šokių varžybos, grojant Mickey Haberek orkestrui su dovanomis nuo Louise Day Hicks. Vaikams bus juokdarys - klounas.

Šiemet rinkti gražuolę ir geriausius šokėjus apsiėmė: Juozas Casper, Henrikas Čepas, Ona Ivaškienė, Povilas Jančauskas ir Laima Kontautienė, kuri 1951 m. buvo "Miss Lithuania of N. E." gražuolė.

Skanius, lietuviškus piknikui valgius gamins gerai žinoma populiari šeimininkė Monika Plevočienė ir jos pagalbininkės. Bus šių draugiškų gėrimų, na - ir skanaus lietuviško sūrio.

Pirmoji dovana bus automobilis, padovanotas Fitzmaurice Motor Sales ir Service iš Brocktono, sav. J. Kairio, ir kitos įžangos vertingos dovanos.

Busai išeis nuo So. Bostono Liet. Piliečių Klubu 1:30 val. po pietų. Busą išleis Jonas Valiukonis.

Įžanga į pikniką suaugusiems - \$1,00, vaikams - 50 centų.

Susitarkite dabar susitikti su giminėmis, draugais ir pažįstamais šią vasarą dideliame šiame vieninteliame lietuviškame piknike Romuvos Parke.

Užbaikime vasarą linksmai sekmadienį, rugpiūčio-August 12, Romuvos Parke, Montelloje. Visus kviečia.

STEPONAS
ir VALENTINA MINKAI

Korpi Neo-Lithuania stovykla įvyks nuo rugpiūčio 25 d. Igi rugsėjo 2 d. Neptune Resort vasarvietėje. Route 2, Eagle River, Wisconsin. Stovyklai baigiantis ten pat rugsėjo 2 įvyks Korporacijos visuotinis suvažiavimas. GOV.

Buvo suėmę VLIKo delegacija

Dr. J. K. Valiūno vadovauta Vyriausiojo Lietuvai išlaisvinti Komiteto delegacija: dr. Petras Vileišis, dr. Jonas Genys ir magistrė Eglė Žilionytė, liepos pirmąją savaitę Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijoje Helsinky, Suomijoje buvo areštuota.

Vliko delegacija Helsinky bendradarbiavo su latvių ir estų delegacijomis. Delegacijų nariai kelias dienas susitikinėjo su Laisvosios Europos valstybių delegacijų nariais ir laisvaisiais žurnalistais. Juos visus apie savo valstybių ir tautų padėtį sovietinėje okupacijoje informavo ne tik žodžiu, bet ir atitinkama literatūra.

Pernai lapkritį Vlikas savo platų memorandumą įteikė visoms laisvosios Europos vyriausybėms, o dabar to memorandumo santrauką, anglų kalba tam reikalui pritaikytą Eltos biuletenį ir brošūrą - "Lithuania how much do we know about her" plačiai paskleidė konferencijos dalyviams ir žurnalistams. Tom pat vyriausybėm šiemet buvo nusiųsta knyga: USSR-GERMAN Aggression Against Lithuania. Savo ruožtu, latviai ir estai Tėvynė, 1973 m. liepos 27

tai paskleidė ir savo turimą informacinę literatūrą.

Liepos 4 d. vakarą Rytų Vokietijos pasiuntinybėje Helsinky buvo delegatų ir žurnalistų priėmimas, į jį pateko ir latvių delegacijos pirmininkas Uldis Grava. Jis, prisitartinęs prie Did. Britanijos užsienio reikalų ministro Home, garsai paklausė jį, kodėl konferencijos darbotvarkėje nėra įnešto Pabaltijo valstybių klausimo. Mr. Home tuo reikalu jam patarė kreiptis į A. Gromyko, P. Grava dar garsiau paklausė, Sovietų delegacijos pirmininko Gromykos, o tas atsakė, kad Baltijos tautos laisvai ir savanoriškai, esančios įsijungusios į Sovietų Sąjungą.

Netikėtas dialogas visiems dalyviams buvo didelė staigmena.

Netrukus p. Grava civiliai apsiėmė rengusio pareigūno iš priėmimo-konferencijos išlydėtas. Liepos 5 d. buvo sulaikytas dr. J. Valiūnas ir estų delegacijos pirmininkas Ilmar Pleer. Vėliau sulaikyti visų trijų Baltijos tautų delegacijų 9 nariai: jie iš Continental viešbučio, kuriame gyveno visi ministrai, jų vadovaujamų delegacijų

TO ALL ORGANIZERS

The SLA Membership Drive Committee checked the operation of our membership drive for the period from January 1 to July 14th. It was observed that there is a gap in the enrollment of youngsters in our Juvenile Term Insurance class. This should not be, because very few fraternal societies offer children under 16 years of age \$1,000 worth of term insurance for a mere three dollars a year. There can be no cheaper or safer form of life protection for children than our policies!

The SLA term insurance should be attractive to the children and grandchildren of our members, to Lithuanian boy scouts and girl scouts, members of folk dance groups and to pupils in the Lithuanian-Language Saturday Schools. After all the future of our organization is youth. The time is the present to sign them up.

Therefore, the SLA Membership Committee has set its goal as follows: by December 31, 1973 to sign up 500 children with the SLA Term Insurance Class. All lodge officers, organizers and individual members are urged to join this effort. The SLA Membership Drive Committee offers the following compensation to organizers for signing children up with the three-dollar (\$3.00) term insurance plan.

For the period starting on August 1, 1973 and ending on December 31, 1973, the organizer will receive the FULL sum of the first year dues, i. e., \$3.00, for each child up to 16 years of age, whom he will sign up for term insurance. NOTE: the Juvenile Term Insurance can not be in excess of \$2,000.00.

In addition to this compensation, the organizer, who puts in an extra effort, will also receive a prize-extra bonus, namely:

For 25 children signed up he will receive a \$25.00 prize;

For 50 children signed up he will receive a \$50.00 prize;

For 100 children signed up he will receive a \$100.00 prize.

The compensation and prizes will be paid after the New Year, after the first year premiums for the applicants are received by the SLA Center.

An applications will be sent on request.

SLA MEMBERSHIP DRIVE COMMITTEE:

P. P. Dargis, President

A. Chaplikas, Vice-President

A. Budreckis, Secretary

Have You Made Plans to Attend the 58th SLA Convention Next Year?

Too soon, you say? Not at all! Now is the time to make vacation plans for 1974. Remember, that the Lithuanian Alliance of America Convention will take place on July 1-4, 1974. That's only twelve short months away!

The Boston area lodges are making preparations to make this convention a memorable one for delegates and guests alike.

"After all, the last convention in Boston was back in 1948!" remarked Alexander Chaplikas, Convention Chairman. "It's time to put Boston back on the Convention map. We can do it, because we have the planners, the workers and the enthusiasm to carry the Seimas through!" Al Chaplikas and his convention crew will keep the Tėvynė readers informed about Convention plans in subsequent issues.

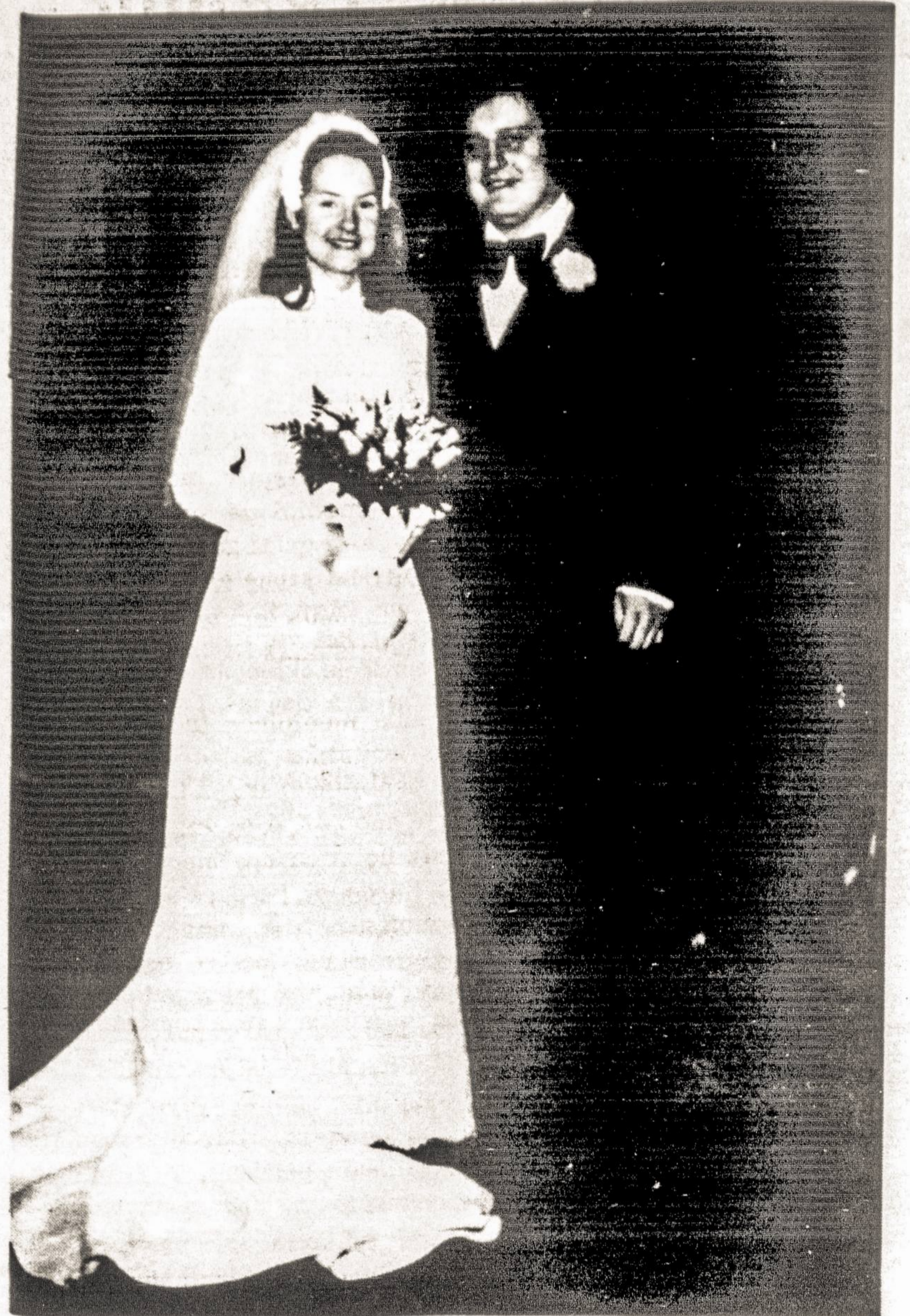
Brooklyn, N. Y.

PASKENDO DU
LIETUVIAI STUDENTAI

Besimaudydami Hunter Mountain krioklyje, liepos 1 d. du lietuviai studentai Rimantas Birutis ir Tomas Dičpinigaitis įtraukti į verpetą ir - prigėrė. Abu jaunuoliai buvo veiklūs skautai. Dičpinigaičių šeima yra SLA 38 Kuopos nariai. Skausmo valandoje abiejų jaunuolių tėvams reiškiamo gilia užuojautą.

Elizabeth, N. J. susituokė

Regina Normantaitė ir Lucijus Balsys susituokė Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, Elizabeth, N. J. 1973 m. gegužės 5 d. Medaus mėnesį praleido Karibų salose. Apsigyveno Elizabeth, N. J.

Jaunavedžiai Regina Normantaitė ir Lucijus Balsys

Lucijus, buvęs SLA 38 Kp. finansų sekretorius, Vietnamo veteranas, Metropolitan Life Insurance Co, New Yorke administratyvinio skyriaus tarnyboje.

Jaunosios tėvai - Petras ir

Albina Normantai gyvena Elizabeth, N. J.

Regina buvo aktyvi skautuose ir tautinių šokių grupėje. Baigusi Seton Hall universitetą.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

SLA prez. Povilas P. Dargis kalba Dariaus ir Girėno minėjime prie didvyrių paminklo Brooklyne. Dešinėje - prel. J. Balkūnas, viduryje - minėjimo rengimo pirmininkė Br. Spūdienė.

Tėvynė, 1973 m. liepos 27

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Antanas Gussenas Dr. Vaclovas Paprockas Dr. Edmundas Ringus

Gydymo suvisuomeninimas

RASO DR. A. J. GUSSENAS

Logika rodo, kad toks svarbus dalykas, kaip žmonių sveikatos priežiūra ir ligų gydymas, neturėtų būti palikta privatinei praktikai. Suvisuomenintas gydymas galėtų daug geriau aptarnauti žmonių sveikatą. Ne visi žmonės begali užsimokėti už gerą privatų patarnavimą. Tas yra medicinos srityje, tas yra dentisterijoje. Dentisterijoje nevisi gali gauti geriausį patarnavimą, nes šalia dantų gydytojo uždarbio, dar ir medžiaga gana apščiai kainuoja. Dažnai būna, kad žmogus turi tenkintis tuo, ką jisai išgali nusipirkti, o toksai nuolaidumas tik pačiam ligoniui atneša žalos.

Nūdien vis garsiau kalbama apie medicinos ir dentisterijos gydymo suvisuomeninimą. Šiuo klausimu kalba ne tik darbo žmonės, bet taip pat ir žymūs mokslininkai ir kai kurie senatoriai pripažįsta suvisuomeninto gydymo reikalingumą. Vieną vasarą senatorius Edward Kennedy po įvairius Europos kraštus važinėjo ir tyrinėjo. Grįžęs iš Europos, jis pasakė, kad Amerikoje anksčiau ar vėliau socializuotas gydymas bus įvestas.

Medikų ir odontologų draugijos bando įpiršti savo gydymo planą vietoje socializuoto. Ar toks planas galėtų pagerinti darbo žmonių sveikatos stovį? Atrodo, kad ne. Tai gerai žino ir įtakingi valdžios pareigūnai, ir todėl kai kurie iš jų visu 100% reikalauja medicinos ir odontologijos visuomeninio gydymo plano.

Būtų gerai valdiškas ligonines įsteigus. Darbo žmogui nereikėtų baimintis, jog gydymas kainuos perdaug, o gydytojui - neteks su ligoniu derėtis dėl užmokesčio.

Nūdien galioja labai biaurus rungtyniavimas ir privatinis dolerių gaudymas verčia gydytoją būti paprastu biznieriū. Užtai negalima gydytojo kaltinti, nes visuomenė, kuriai jis tarnauja visą gyvenimą, juo nesirūpina.

Suvisuomenintas gydymas duos naudos ne tik ligoniui, bet ir gydytojui. Jis, atidurbęs šešias ar daugiau valandų ligoninėje ar kabinete, likusią dienos dalį galėtų būti laisvas žmogus, kaip ir kiti. Šiandien jis nėra laisvas nei dieną, nei naktį.

Kodėl suvisuomeninimas gydymo būtinas? Atsakymą duoda šie statistikos duomenys. Sako, jog egzistuojantys sveikatos centrai negali atlikti savo užduoties. Naujokų ėmimo centrų duomenys rodo, kad tik trys iš dešimt jaunų vyrų tinka karo tarnybai, o septyni yra nesveiki, serga įvairiomis ligomis. Kodėl taip yra? Todėl, jog nėra kas rūpintis jų sveikata. O kaip su šių dienų augančiais vaikais? Koks jų bendrosios ir dantų sveikatos stovis? Surinktų statistikų duomenys rodo, 98% vaikų turi kiaurus, išpuvusius, pūluojančius dantis ir kraujingas dantenas, o 70% - įvairius širdies sutrikimus, o kur dar visos kitos ligos, kurios ant jų byrėte byra?

Metropolitan Life Insurance surinkta statistika rodo, kad širdies ligos ir vėžys stovi pirmoje vietoje. Ir kitos gyvybės apdraudos kompanijos paduoda tokius pat duomenis. Susidarius tokioms aplinkybėms, atsiranda gyvas reikalas gydymą suvisuomeninti.

Tokį svarbų dalyką atlikti gali tik valdžia, paėmus į savo priežiūrą visą gydymą. Tai yra labai svarbus ir didelis darbas, kurio įgyvendinimas kainuos bilijonus dolerių. Visgi bus 100% naudingiau juos išleisti kovai su ligomis ir sveikatos priežiūrai, negu leidus vėjais, kaip pavyzdžiui, kelionėms į mėnulį ir ginklų gamybai. Suvisuomenintas gydymas atneš didelę naudą visuomenei, ypač dirbantiesiems, vargšų minioms.

Statistikos rodo, kad kasmet atsiranda 112 milijonų naujų skylučių dantyse vaikų tarp 6 ir 9 metų amžiaus. Taip pat statistikos rodo, kad 90% Chicagos pradžios mokyklų mokinių būtinas dantų gydymas. Vaikai, turėdami skaudančius, išpuvusius dantis, negali būti pažangūs moksle. Dėlto tiek daug vaikų neišlaiko egzaminų tik dėl dantų ligų. Dalis tokių vaikų virsta nusi-kaltėliais, kurių bylos teisme, o vėliau jų išlaikymas daug kainuoja.

Yra apskaičiuota, kad visų tų lėšų užtektų dantų gydymo ka-

Sen. Percy Charges Soviets Deistorted Interview

WASHINGTON, D. C. - Senator Charles H. Percy (R-Ill.) said last week that an interview he gave Soviet radio and television in Washington last month was edited to remove his remarks about limitations on human rights in the Soviet Union.

In an interview with Professor Valentin Zorin about the visit of General Secretary Leonid Brezhnev to the U. S., taped and filmed in the Senator's office on June 26, Percy said, "There is a strong demand in our country, and we tried to explain this to Mr. Brezhnev, for an extension of human rights - freedom of movement, freedom of emigration, freedom of all minorities, whether they be Jews or otherwise - Evangelical Christians we are deeply concerned about, and obviously the peoples of Ukraine and the Baltic countries".

When the Percy interview was carried on Radio Moscow with Russian translation on June 28, however, this statement was not broadcast.

In an interview with Radio Liberty, on June 22, Percy had made a similar statement which was broadcast to the Soviet Union by Radio Liberty Facilities in Munich on June 27. In this interview, Sen. Percy mentioned "the right that all people should have for freedom of movement" and said "we are concerned about any people any place in the world that might not have the freedom of choice of movement and that would include those in the Baltic States".

Sen. Percy also pointed out the discrepancies in the figures given by Brezhnev on Jewish emigration from the Soviet Union.

Commenting on the two interviews, the Senator said that "the need to continue funding for Radio Liberty and its sister station Radio Free Europe is well illustrated by the edited presentation of my remarks on Radio Moscow. We must

still make efforts to get objective reporting through to the peoples of the Soviet Union and Eastern Europe".

Sen. Percy said he realized that Soviet media would probably edit his remarks to eliminate his statement on human rights. "But I thought it would be a good test of the objectivity of Soviet media", he said. "For that reason I welcomed the interview".

Sen. Percy is the principal sponsor of S. 1914, the Senate bill to authorize continued assistance to Radio Liberty and Radio Free Europe. The principal Democratic sponsor is Senator Hubert H. Humphrey of Minnesota.

CONGRESSMAN
EDWARD J. DERWINSKI
SECURES RELEASE OF
LITHUANIAN, LATVIAN AND
ESTONIAN LEADERS
IN HELSINKI.

On July 5, three leading representatives from the Baltic States World Conference, Dr. Joseph K. Valiūnas, Uldis I. Grava, Ilmar Pleer, Dr. Jonas Genys, Dr. Petras Vileišis and Eglė Žilionytė, all of whom are naturalized American citizens, were arrested in Helsinki, Finland. Upon learning of the arrest, Congressman Edward J. Derwinski cabled the State Department officials in Helsinki, urging prompt intercession and the strongest possible action to secure their release. The Congressman also asked for a detailed report regarding the circumstances surrounding the arrest.

Congressman Derwinski was advised by State Department authorities that upon receipt of his cable, Secretary of State Rogers and American Ambassador V. John Krehbiel contacted Finnish Government officials and secured the release of the Baltic States leaders.

binetams įsisteigti kiekvienoje mokykloje. Ar nebūtų laikas žmonėms to reikalauti? Tai padarius, žymiai pagerėtų ir augančių vaikų dantų sveikatingumas.

Dr. J. W. Lehman, Chicagos universiteto profesorius, kalbėdamas dantų gydytojų suvažiavime, išsamiai įrodė medicinos ir odontologijos suvisuomeninto gydymo būtinumą. Jis pasakė, kad joks savanoriško gydymo planas, kurį bando įpiršti medicinos ir odontologijos draugija Blue Cross ir Blue Shield, neišspręs klausimo dėl žmonių sveikatos stovio pagerinimo.

Dabar Amerikoje 70% žmonių yra būtina medicinos ir odontologijos patarnavimas. Iš 70 milijonų dirbančiųjų tik 20 milijonų išgali patys apmokėti visas gydymo sąskaitas. Kiti 20 milijonų išgali apmokėti tik dalį, o likę 30 milijonų iš viso negali nieko mokėti. Ką jie turi daryti, jei jų uždarbio vos ne vos užtenka skurdžiam pragyvenimui? O kaip su pensininkais, kurie gauna į mėnesį 80 ar 100 dolerių? Kaip jie gali pragyventi ir medicare užsimokėti?

Gydymo suvisuomeninimas nėra naujovė: Anglija, Naujoji Zelandija, Švedija, Norvegija ir Vakarų Vokietija jau turi jį įgyvendinusios, ir darbo žmonės juo labai patenkinti. Žinoma, jis ne visiems patinka. Bet nėra ko baimintis ir kreipti dėmesį į tai, kaip kas galvoja, nes dirbančiųjų sveikatos klausimas turi būti išspręstas ir tai ne politikierių žodžiais, ne pažadais, bet darbais!

Chicago, Ill.

SLA 72kp. gegužinė rugpiūčio-August 12

SLA 228 Vyrų Kuopa šiuo laiku yra labai išsipareigojusi dalyvauti mūsų ruošiamam Lithuanian Festival. Šventė įvyks Rugs.-Aug. 12 d., Ann's Hilltop Grove, Willow Springs, Ill. Šiuo metu laukiame palankaus oro ir platiname mūsų prizams bilietus. Turime net 100 dovanų, kurias išlaimėjimo budu platinsime Rugs.-Aug. 12. Mūsų tikslas parduoti bent 2,000 knygelių po vieną doleriuką, kuris dabar nedaug vertas.

Praėjusią savaitę Vyrų Kuopa turėjo mėnesinį susirinkimą. Svarbiausias darbas buvo mūsų Lithuanian Festival.

Solistas Algirdas Brazis ir buvęs prezidentas ir dabartinis iš-

dininkas John Drevin pranešė, kad jis jau pardavė po 300 bilietų, kas mums visiems pakėlė upą ir davė gerų idėjų.

Pernai mūsų Lithuanian Festival dalyvavo Pildomosios Tarybos Prezidentas Povilas P. Dargis ir Viceprezidentas Aleksandras Chaplikas, kas mus labai morališkai nuteikė. Šiomet kviečiame visą Pildomąją Tarybą dalyvauti ir turėti very Good Time!

Tik praneškite finansų sekretoriui. Gausime Jums nakvynes, parūpinsime susisiekimą ir kitus patogumus!

Taip pat Susirinkime buvo nartata paaukoti \$100 North American Lith. Sporto Klubui, jų iškylai į Europą.

IŠMOKAMOS APDRAUDOS

1973 m. birželio 30 d.

ONA MICKEVIČIENĖ, 53 Kuopa, Chelsea, Mass., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1938 m., balandžio 1 d., mirė 1972 m. birželio 14 d. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai Helen A. Mickewich.

JOHN J. BECK, 84 Kp., Orange, N. J., gimęs Newark, N. J. Prie SLA prisirašė 1966 m. gruodžio 5 d., mirė 1973 m. birželio 25 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Nell Beck.

PAUL CHEPLA, 136 Kuopa, Cleveland, Ohio, gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1924 m. gruodžio 4 d., mirė 1973 m. gegužės 29 d. Apdrauda išmokėta velionio dukteriai Frances Mike.

MARY SCOTCH, 137 Kp., Wilburton, Okla., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1924 m. gruodžio 4 d., mirė 1973 m. gegužės 17 d. Apdrauda išmokėta velionės vaikams Elen Branon, Olessa Sitter ir Bill Joe Scotch.

BERTHA KIZLAITIS, 301 Kp., Cicero, Ill., gimusi Pittsburgh, Pa. Prie SLA prisirašė 1946 m. birželio 10 d.; pridėtiną apdraudą paėmė 1947 m. spalio 7 d., mirė 1973 m. gegužės 20 d. Apdraudos išmokėtos velionės vyrui Alphonse Kizlaitis.

VISO \$3,900.00

1973 m. liepos 7 d.

JUOZAS PUMERIS, 57 Kp., Worcester, Mass., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1924 m. kovo 2 d., mirė 1973 m. gegužės 31 d. Apdrauda išmokėta velionio posūniui Stanley P. Karsok.

ELZBIETA KUMZIENĖ, 275 Kp., Springfield, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1925 m. lapkričio 8 d., mirė 1973 m. birželio 6 d. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai Izabellei Kurtis.

JURGIS KAPECKAS, 352 Kp., Detroit, Mich., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1931 m. liepos 1 d., mirė 1973 m. birželio 11 d. Apdrauda išmokėta velionio dukteriai Helen Cybul.

VISO. \$1,902.00

1973 m. liepos 14 d.

JONAS PALIONIS, 38 Kp., Brooklyn, N. Y., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1927 m. spalio 14 d., mirė birželio 1973 m. birželio 10 d. Apdrauda išmokėta velionio dukteriai Phillis Palonis.

MARY STEVENS, 41 Kp., Lawrence, Mass., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1941 m. balandžio 6 d., mirė 1973 m. birželio 16 d. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai Lillian Katenevich.

VERONIKA MUČINSKIENĖ, 131 Kp., Norwood, Mass., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1918 m. gruodžio 2 d., mirė 1973 m. balandžio 26 d. Apdrauda išmokėta velionės sūnui Frank V. Mučinskas.

URSULĖ MASIENĖ, 211 Kp., Mahanoy City, Pa., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1929 m. kovo 3 d., mirė 1973 m. gegužės 30 d. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai Anelė Urbanavagė.

BESSIE KAVALIAUSKAS, 226 Kp., Chicago, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1938 m. gruodžio 7 d., mirė 1973 m. birželio 18 d. Apdrauda išmokėta velionės vyrui Frank Kavaliauskui.

FRANK SPŪDIS, 336 Kp., Brooklyn, N. Y., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1940 m. sausio 2 d., mirė 1973 m. kovo 23 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Bronėi Spūdinei.

VISO . . \$4,000.00

1973 m. liepos 21 d.

ADOMAS ŠERNAS, 77 Kp., Rockford, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1970 m. vasario 25 d., mirė 1973 m. birželio 15 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Edital Šernas.

ONA JANARAUSKIENĖ, 275 Kp., Springfield, Illinois, gimusi Lost Creek, Pa. Prie SLA prisirašė 1907 m. sausio 31 d., mirė 1973 m. gegužės 28 d. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai Mayme Hoffman.

VISO \$1,300.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$79,748.00

IŠMOKAMOS TAUPOMOS APDRAUDOS

1973 m. birželio 23 d.

Jurgis V. Oniūnas, 368 Kp., New York, New York.

1973 m. birželio 30 d.

Peter Stevens, 126-Pav. Kp., New York, N. Y.

1973 m. liepos 7 d.

Bronė Paškauskas, 352 Kp., Detroit, Michigan.

1973 m. liepos 21 d.

Irene F. Piazza, 115 Kuopa, Wilkes Barre, Pa.

Virginia Saulėnas, 352 Kp., Detroit, Michigan.

VISO \$1,000.00

Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$14,750.00

IŠMOKAMOS LIGOJE PAŠALPOS

1973 m. liepos 7 d.

V. Saputienė, 36 Kp., Chicago, Ill. už 12 sav.

A. Reiges, 57 Kp., Worcester, Mass. už 3 sav. 2 d.

V. Aleksynas, 77 Kp., Rockford, Ill. už 11 sav. 6 d.

A. Senutienė, 219 Kp., Roslyn Washington už 11 sav. 6 d.

Br. Jurėnas, 236 Kp., Toronto, Ont., Canada už 8 sav. 1 d.

E. Svecinskienė, 302 Kp., Trenton, N. J. už 12 sav.

VISO . . . \$576.52

1973 m. liepos 14 d.

J. Pumeris, 57 Kp., Worcester, Mass. už 8 sav. 6 d.

M. Baktienė, 92 Kp., Courtney, Pennsylvania už 4 d.

P. Payauys, 158 Kp., Springfield, Ill. už 5 sav. 1 d.

E. Frenzeli, 236 Kp., Toronto, Ont., Canada už 8 sav. 5 d.

VISO . . \$161.90

Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$6,482.39

1973 m. liepos 21 d.

M. Andriejaitienė, 10 Kp., Philadelphia, Pa. už 12 sav.

S. Štupinas, 136 Kp., Cleveland, Ohio už 10 sav. 3 d.

M. Mažeikienė, 141 Kp., South Fork, Pennsylvania už 12 sav.

M. Ambrose, 211 Kp., Mahanoy City, Pennsylvania už 7 sav. 1 d.
Z. Vieskalnis, 308 Kp., Brookline, Mass. už 6 sav.

VISO . . . \$312.74

Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$6,795.13

Montreal, Canada

SAULIŲ KULTŪRINĖ STOVYKLA RUGP. 2-4-5

Lietuvos Karaliaus MINDAUGO šaulių Kuopos Kultūrinė 3-jų Dienų Stovykla įvyks K. L. B. Montreale BALTIJOS stovyklavietėje, Lac Sylvere, Laurentijos kalnuose prie St. Donat, P. Q., Kanadoje, 1973 m. rugpiūčio 3-4-5 dienomis.

PROGRAMA NUMATOMA TOKIA:

RUGPIŪČIO 3 D., PENKTADIENI:

4 v. p. p. Vėliavos pakėlimas,
6 v. p. p. Kavutė,
7 v. p. p. Vėliavos nuleidimas.
7:30 v. p. p. Vakaro laužas.
10 v. p. p. Laužo gesinimas, poilsis.

RUGPIŪČIO 4 D., ŠEŠTADIENI:

8 v. r. Vėliavos pakėlimas,
9 v. r. Pusryčiai,
10 v. r. St. Jokubaičio paskaita,
11 v. r. šaudymų varžybų pradžia,
2 v. p. p. Pietūs.

Laisvas pasižmonėjimas,

6 v. p. p. Vakarienė,
7 v. p. p. Vėliavos nuleidimas,
7:30 v. p. p. Didysis laužas, meninė programa.

10 v. p. p. Dienos programos pabaiga, poilsis.

RUGPIŪČIO 5 D., SEKMADIENI:

8 v. r. Vėliavos pakėlimas,
9 v. r. Pusryčiai,
11 v. r. Pamaldos,
1 v. p. p. Pietūs.
3 v. p. p. Vėliavos nuleidimas, stovyklos uždarymas.

Kviečia L. K. Mindaugo šaulių Kuopos Valdyba, Montreal, Canada.

Worcester, Mass.

1973 metams išrinktas naujas SLA 57 Kuopos FINANSŲ SEKRETORIUS VYTAUTAS MAČYS. Visais nario mokesčių, ligonių blankų ir pomirtinių reikalais prašome kreiptis į jį asmeniškai, telefonu ar laiškais. Telefonas No.: 757-4326, laiškam adresas: V. Mačys, P. O. B. 1693, Worcester, Mass., 01607. Namų adresas: 22 Carlstad St. Geriausia skambinti telefonu po 4 val. po pietų. Nario mokesčių geriausia sumokėti mėnesiniuose susirinkimuose, kurie vyksta kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį 2:00 val. po pietų Lietuvos Pillečių Klubu mažoje salėje. Neuzmirškite atsinešti nario mokesčio knygeles, o jei jų neturite - policą.

KIEKVIENO SLA NARIO PAREIGA GAUTI NAUJŲ NARIŲ SUSIVIENIJIMUI!

Tėvynė, 1973 m. liepos 27

Detroit, Mich.

ATIDARYTI KANKLIŲ MUZIKOS KURSAI

Birželio 25 d. Sv. Antano parapijos patalpose įvyko kanklių muzikos kursų atidarymas. Iškilmėse dalyvavo ne tik mokiniai, bet ir svečiai bei spaudos atstovai. Kursų iniciatorė Stasio Butkaus šaulių kuopos moterų sekcijos vadovė Emilija Kutkienė pareiškė padėką kursų organizuoti prisidėjusiems. Programai vadovavo LŠST c. atstovas Jonas Švoba. Jis pasakė: "Šaulių Sąjunga ne tik šaudo, bet dalyvauja ir kultūrinėje srityje, ir tokiu būdu ji dirba dvigubą darbą".

* * *

LŠST IV šaulių kultūrinė savaitė įvyko birželio 17-24 d. Gintaro vasarvietėje, Union Pier.

Savaitės bėgyje turėjome 5 pasikaitas ir išvyką į K. Jakšto vasarnamį. Skaidrėse Stasys Urbanas parodė praeitų metų III šaulių kultūrinę savaitę įvykusią Maine valstijoje. Parodyti ir: Vėžio, širdies ligų ir kraujo spaudimo trys filmai.

* * *

Penktadienį buvo moterų diena, vadovaujamos Šaulės Stasės Cicevičienės visus skaniai pavaišino. Vakare surengtas Joninių laužas. Lietuvių svetainėje buvo surengtas vakaras, kuriame V. D. šaulių Kuopos meno kuopelė suvaidino J. Petrausko dviejų veiksmų komediją "Prakeiktas Raštelis".

Sekmadienį nuleistos vėliavos ir Vlado Išganaičio bei Algirdo Budrecko kalbomis stovykla uždaryta.

* * *

Liepos 1 d. Stasio Butkaus šaulių Kuopa Vasiulių sodyboje nariams ir svečiams buvo surengta šeimyniška išvyka. Žodį tarė Jonas Švoba.

Jaunai šaulei Danutei Giedriūnaitei, mokyklos užbaigimo proga, LŠST c. v. pirmininkas Vincas Tamošiūnas įteikė dovaną - knygą "Nepriklausomai Lietuvai". Vaisių metų kalbėjo: Jūrų "Svyturio" Kuopos pirmininkas Mykolas Vitkus ir Vladas Mingėla. Vaisės parūpino moterų sekcija, kuriai pirmininkauja Emilija Kutkienė.

Daug darbavosi ir SLA 352 Kuopos finansų sekretorė Elžbieta Jodinskienė.

* * *

Liepos 7 d. Union Pier Jūrų šauliai atšventė "Jūrų Dieną". Ta proga įvyko ir tarnybinis posėdis. Vakare Lietuvių namuose buvo akademija. Paskaitą skaitė Mykolas Milkovaitis, sol. Irena Petrauskienė padainavo 4 dainas.

Šokiams grojo Stelmoko orkestras "Ažuolas". Jūrų dienos minėjimą pravedė LŠST Jūrų vadovas Mykolas Vitkus, talkininkaujant Jūrų "Svyturio" Kuopos šauliams ir šaulėms.

* * *

Liepos 8 d. Vasiulių sodyboje L. Z. S-gos Detroito skyrius buvo surengęs popietę.

Paskaitą skaitė dr. Kazys Karvelis, ir iš jo leidžiamos knygos, ištrauką, paskaitė Alfonsas Ziedas.

Vladas Selenis padeklamavo eilėraštį "Žurnalistas pas šventą Petrą prie Dangaus vartų".

Į LŽS-gą naujai įstojušiemis Kaziu Sragausku, Antanui Sukauskui ir R. Valadkai įteikti žurnalistų pažymėjimai.

Vėliau medžių pavėsyje vaišinėmės Bronės Selenienės ir jos talkininkų paruoštais užkandžiais. Tą dieną Teresė Merkevičienė minėjo savo gimtadienį, tad jai sugiedota ilgiausių metų.

Skyriaus nariai ir svečiai ne tik gražiai praleido dieną, bet daug kam ir laimė nusišypsojo, vyko namo su išlaimėta dovana, nes turėjome turtingą dovanų stalą.

A. GRINIUS

New York, N. Y.

ROCKEFELLER PROCLAIMS CAPTIVE NATIONS WEEK.

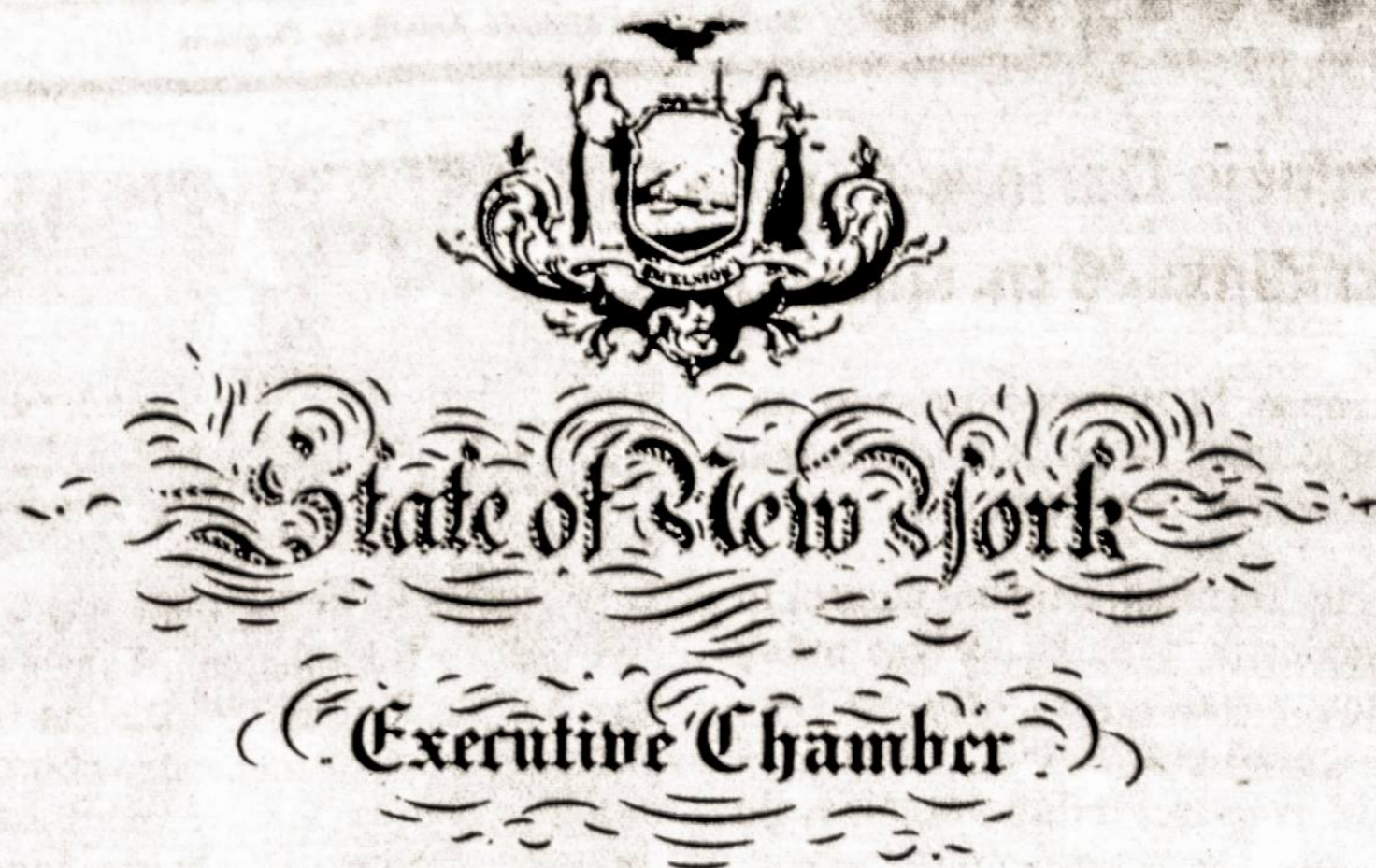
Governor Nelson Rockefeller of New York on July 8th proclaimed the week of July 15 through 21 as the 15th annual Captive Nations Week in accordance with U. S. Public Law 86-90. Judge Matthew J. Troy, Chairman of the Captive Nations Week Committee of New York, observes that "While there are captive nations there will be no true freedom in the world. Those who enslave others never enjoy complete freedom from fear, rebellion and even assassination".

St. Patrick's Cathedral in Manhattan offered a special Captive Nations Mass on Sunday July 15th at 10 A. M. After Mass, Judge Troy and guests of honor led a procession up Fifth Ave. to the Central Park Mall. A program of native folk dances from various captive nations was presented at the Mall at 12 noon, followed by appropriate speeches.

HELEN B. KULBER

Siuo metu reikia kiekvienam įsijungti į S. L. A. pratęstąjį nariams gauti vajų.

PROCLAMATION

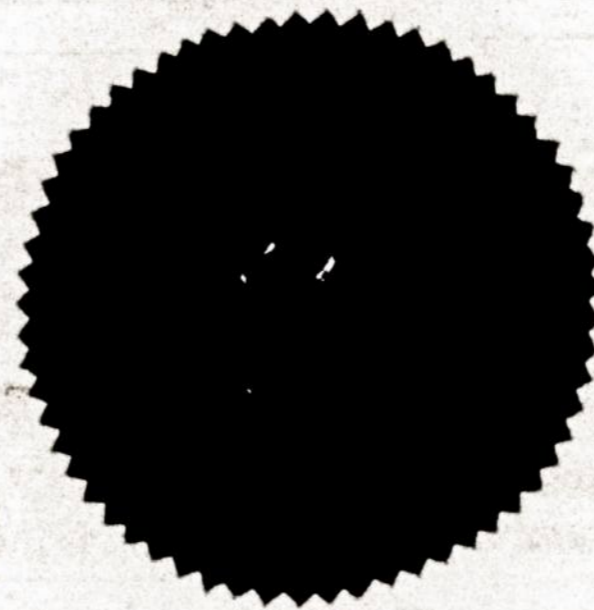
Thirty-two years ago this month, more than 700,000 persons were uprooted from their homes and shipped off to Siberia when the Soviet Army overran the Baltic states of Lithuania, Latvia and Estonia.

New Yorkers whose antecedents stemmed from those countries will commemorate that tragic mass deportation with ceremonies in New York City and elsewhere in the state.

NOW, THEREFORE, I, Nelson A. Rockefeller, Governor of the State of New York, do hereby proclaim June 24, 1973, as

COMMEMORATION DAY OF THE MASS DEPORTATION TO SIBERIA OF LITHUANIANS, LATVIANS AND ESTONIANS

in New York State.

G I V E N under my hand and the Privy Seal of the State at the Capitol in the City of Albany this fourteenth day of June in the year of our Lord one thousand nine hundred and seventy-three.

BY THE GOVERNOR:

T. N. Howard
Secretary to the Governor

A. LUKAUSKAS

DARIAUS-GIRĖNO SKRYDIS PER ATLANTA

Liepos 17 d. sukako 40 metų, perskridę Atlantą, žuvo lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girėnas.

Aviacijos kūrimosi metais tokie skridimai buvo ne tik sensacingi. Tada oro erdvėje buvo tiesiami takai, šiandien virtę įprastomis trasomis, kuriomis naudojasi tūkstančių tūkstančiai keleivių.

Kol Dariaus ir Girėno transatlantinis skridimas galėjo įvykti, praėjo daug laiko, teko nemaža pavargti. Nusipirkę už savo santapus keleivinį "Bellankos" tipo 6 vietų lėktuvą, ėmė jį rengti kelionėi. Nei Darius, nei Girėnas neturėjo turtingų globėjų. Pristigę lėšų, kreipėsi į JAV lietuvių visuomenę aukų. Per metus surinkę apie \$8,000, už juos pertvarkė ir suremontavo lėktuvą, bet neištengė nusipirkti radijo aparatūros ir navigacijos priemonių, išskyrus kompasą.

Tačiau sunkumai entuziastų neatbaldė.

Labai sunkiai lėktuvas atsiplėšė nuo žemės. Tai buvo šturpiausias pakilimas. Stebukas, kad jų perkrautas monoplanas nesudužo jau pačioje pradžioje. . . Beveik liudama bangų keteras, "Lituanica" ėmė kopti į viršų, pasuko į šiaurės rytus ir dingo rytmečio ūkanoje. Priekyje jų laukė trys uraganai. Paskutinis - jau virš Europos. Skrisdami orientavosi tik pagal kompasą.

Liepos 16 vakarą pasiekė Skotijos šiaurinius krantus. Kelionė buvo labai sunki. Tačiau ir labai išvargę lakūnai nešėkojo aerodromų, bet paniro į antrosios nakties tamsą.

Skridimo kursas vis tas pats - Lietuva. Naktį į liepos 17 d. Saldino (tuomet Vokietija, dabar Misisipos, Lenkija) miške lakūnai žuvo, kai iki kelionės tikslo -

Kauno - jiems buvo likę skristi 650 km.

Per 35 val. 15 min. lakūnai be nutūpimo suskrido 6411 km. Pagal to meto skridimo tolį Darius ir Girėnas užėmė antrą vietą pasaulyje.

Katastrofos priežastys iki šiol galutinai neišaiškintos. Atvykę specialistai bakoose rado degalų, kurių būtų užtekę skristi dar 700-800 kilometrų. Dariaus laikrodis buvo sveikas ir abejingai skaičiavo laiką. Oficialiai buvo pranešta, kad kalta audra ir sugėdęs motoras.

Dariaus ir Girėno kūnai buvo balzamuoti. 1941 m. hitlerininkams okupavus Lietuvą ir iškilus grėsmei lakūnų palaikams, jie buvo slapta užmūryti Kauno universiteto medicinos fakulteto rūsiu nišoje. Vėliau palaikai surasti ir, kadangi pakartotinai jų balzamuoti nebebuvo galima, palaidoti Kaune.

Paminėjo Dariaus-Girėno skridimo 40 m. sukaktį

Liepos 14 d. newyorkiečiai paminėjo Dariaus ir Girėno tragiško skridimo 40 metų sukaktį.

Prie Dariaus-Girėno paminklo Lituanica Square, Brooklyne mūsų Atlanto nugalėtojus Darių ir Girėną pagerbė gražus būrys bei lietuvių ir įvairių įstaigų organizacijų atstovų. Programai vadovavo veikėja Bronė Spūdienė. Himnus sugiedojo Mečys Razgaitis, maldą atkalbėjo kun. J. Čekavičius, kalbėjo SLA išdininkė Euphrosine Mikužiūtė, prel. Jonas Balkūnas, SLA prezidentas Povilas P. Dargis, SLA išdo globėjas adv. Steponas Briedis, Jr., SLA 5-osios Apskr. sekretorius Jonas Valaitis, ALTo Pirm. New Yorke Ažuolas, Moterų Vienybės atstovė M. Bujokienė ir Dariaus Girėno komitetas išdininkas Petras Montvila.

Programai pasibaigus, kalbėtojus ir draugijų atstovus vaišėms į savo namus pakvietė pirmininkė Bronė Spūdienė, uoli SLA veikėja ir komiteto pirmininkė.

Pagrindiniai SLA veikėjai su prezidentu Povilu P. Dargiu, išdininke Euphrosine Mikužiūte, Išdo Globėju S. Briedžiu, sekretorium dr. A. Budreckiu, Apskrities ir Kuopų veikėjais Brone Spūdiene, D. Klinga, Uršule Daunoriene, Jonu Valaičiu, poetu St. Jakštu, M. Razgaičiu, Šateikais ir kitais dalyvavo Dariaus ir Girėno skridimo 40 metų sukakties minėjime Brooklyne prie didvyrių paminklo. Nuotraukoje: dalis minėjimo dalyvių su minėjimo rengėjais ir kalbėtojais.

40 METŲ NUO ISTORINIO SKRYDŽIO

1973 m. liepos 14 d., SLA Išdininkės Euphrosine Mikužiūtės kalba, pasakyta Dariaus ir Girėno Minėjime, Brooklyn, N. Y.

Gerbiamoji programos vedėja ir pirmininke Brone Spūdiene, gerb. Dariaus-Girėno paminklui statyti komiteto nariai, gerb. minėjimo dalyviai:

Ne pirmą kartą man tenka dalyvauti Dariaus ir Girėno minėjimuose, ne tik New Yorke, bet ir Chicagoje. Man garbė priminti, kad prie Dariaus ir Girėno reikšmingo žygio daug prisidėjo Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, kuris finansiniai ir moraliai stipriai rėmė šių didvyrių skridimą; lakūnams žuvus, aukomis per Centrą, per SLA Kuopas ir atskiri nariai prisidėjo darbu ir aukomis. SLA veikėjai su ašaromis akyse ir skausmingomis širdimis įsipareigojo paminklus statyti ir kasmet rengti minėjimus didmiesčiuose, kur tik yra lietuvių, šių didvyrių žygiui priminti.

Brooklyno apylinkėj minėjimams ypatingai daug rūpesčio pridėjo Adv. Steponas Bredes, Bronė Spūdienė, Prel. Jonas Balkūnas, Petras Montvila, a. a. Pranas Spūdis, Jonas Šaltis ir eilė kitų veikėjų ir SLA narių.

Siemet jau 40 metų nuo to istorinio Dariaus-Girėno žygio, kuris savo didingumu ir tragiškumu apjungė viso pasaulio lietuvius. Šis minėjimas ir sukaktis turėtų ir dabar jungti visus lietuvius ir lietuvių draugus bei

lietuvių kilmės žmones, nes tai nėra koks nor politinis ar religinis įvykis - jis yra ne tik perdėm lietuviškas, bet ir amerikietiškas, lygiai vienodai priklauso - tiek vyresniajai, tiek jaunesniajai kartoms.

Galima tik įsivaizduoti, kas būtų, jeigu skridimas būtų buvęs pilniausiai pavykęs, kad lakūnai būtų gyvi pasiekę Lietuvą.

Tiesa, skridimo tikslas iš dalies atsiektas - kelionė per vandenyną pavyko, Atlantas nugalėtas. Bet paaukotos dvi brangios lakūnų gyvybės ant Lietuvos aukuro! Gal tame tragiškume ir glūdi jų skridimo didingumas, lakūnų atminimas. Jis išliks kartų kartoms.

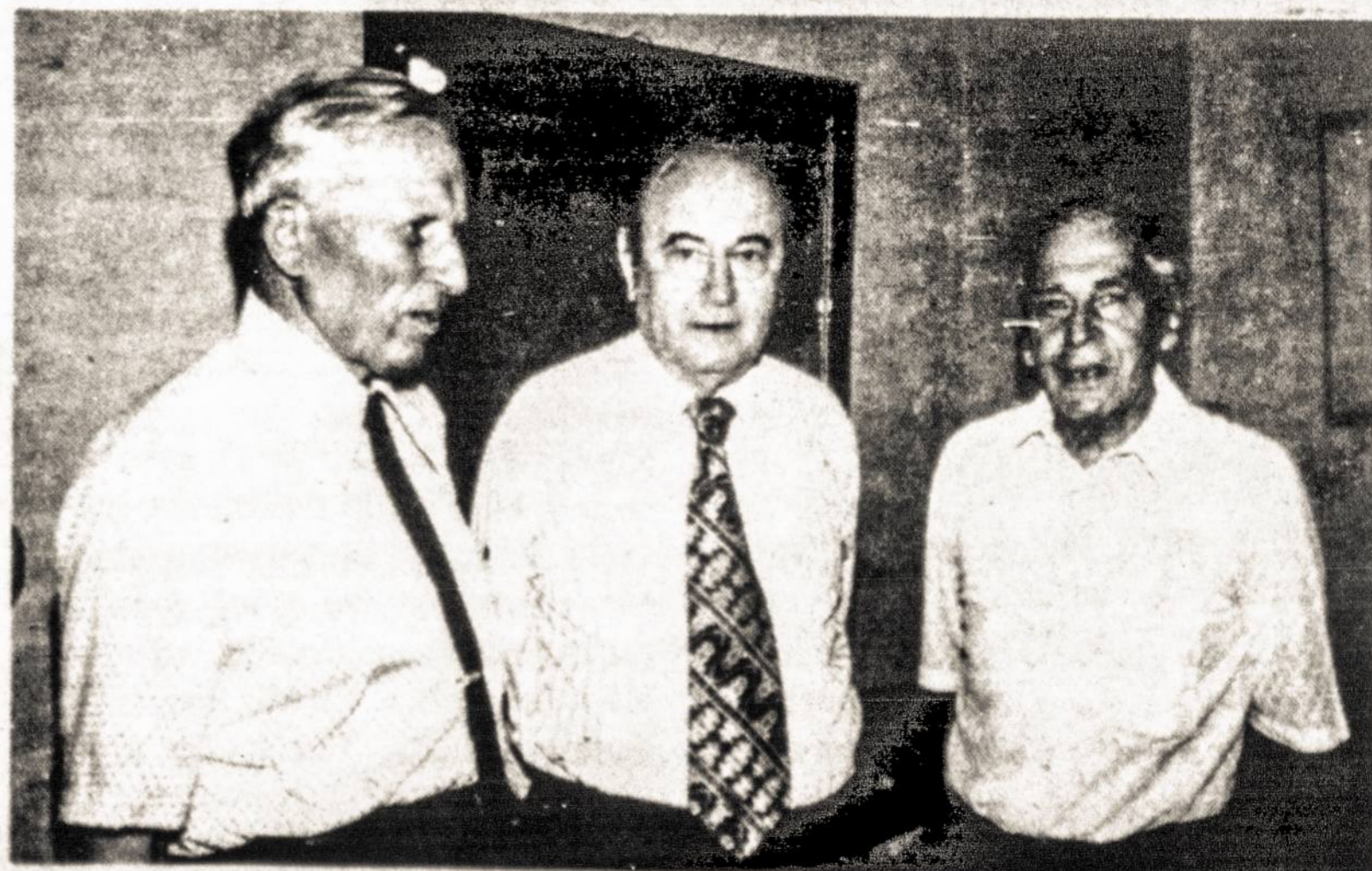
Siandien, kai siunčiami astronautai į kosmosą, kada jau skrenda per okeaną lėktuvai su šimtais keleivių, jauniems, kurie nepergyveno anų laikų įvykių, yra sunku net įsivaizduoti Dariaus ir Girėno skridimo svarbumą. Bet reikia atsiminti, tai buvo prieš 40-tį metų! Per tą laikotarpį pasaulis toli pažengė visose gyvenimo srityse, ypatingai aviacijoje.

Siandien, kada Amerikos lietuviai gana lengvai sutelkia nemažas sumas kam tik besugalvoja, gali atsirasti ne vienas, kuris jau pats vienas galėtų panašią kelionę finansuoti per Atlantą. Bet anais laikais, kada skristi ruošėsi Darius ir Girėnas, pinigų surinkti nebuvo lengva. Taip pat nebuvo lengva finansuoti ir Vaitkaus skridimo. Bet Amerikos lietuviai, bent tie, kurie tokiems žygiams pritarė, dėjo dolerį prie dolerio ir tikslą pasiekė.

Šis minėjimas, tad, yra ne tik Dariaus ir Girėno skridimo ir bendrai jų žygio prisiminimas. Jis yra savotiškas prisiminimas ir pagerbimas Amerikos lietuvių už jų rūpinimąsi ir pastangas pasauliui garsinti lietuvių ir Lietuvos vardą.

Dalijasi įspūdžiais Dariaus-Girėno minėjime. Iš k. į d.: minėjimo komiteto pirm. Br. Spūdienė, adv. Stp. Briedis, prel. J. Balkūnas, J. Valaitis ir dr. A. Budreckis. S. Narkėliūnaitės nuotraukos

Lankydamasis New Yorke, SLA prezidentas Povilas P. Dargis, susitiko su SLA veikėjais L. Virbicku (k.) ir dr. P. Dagiu (d.), kalbasi organizacijos reikalais.